[א] **ואין** שוחטין וזורקין על טמא שרץ ועולא אמר אף שוחטין וזורקין על טמא שרץ לרב מאי שנא טבול יום דחזי לאורתא טמא שרץ נמי חזי לאורתא מחוסר טבילה טבול יום נמי מחוסר הערב שמש [ב]שמשא ממילא ערבא מחוסר כפורים נמי הא מחוסר כפרה שקינו בידו טמא שרץ נמי הרי מקוה לפניו דילמא פשע אי הכי מחוסר כפורים נמי דילמא פשע [ג]כגון דמסרינהו לב"ד וכדרב שמעיה [ד]דאמר חזקה אין ב"ד של כהנים עומדין משם עד שיכלו מעות שבשופרות ולרב מדאורייתא מיחזא חזי ורבנן הוא דגזרו ביה (א) אלמה אמר רב [ה]מטמאין אחד מהן בשרץ אלא לרב מדאורייתא נמי לא חזי דכתיב [1]איש איש כי יהיה טמא לנפש [ו]מי לא עסקינן שחל שביעי שלו להיות בערב הפסח דהיינו טומאת שרץ ואמר רחמנא נידחי וכי תימא ממאי דהכי סבר לה כרבי יצחק [ז]דאמר טמאי מת מצוה היו שחל שביעי שלהן להיות בערב הפסח שנאמר [2]ולא יכלו לעשת הפסח ביום ההוא ביום ההוא הוא דאינן יכולין לעשות אבל למחר יכולין לעשות ואמר רחמנא נדחו תנן זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי מאי לאו דלא טביל ושמע מינה שוחטין וזורקין על טמא שרץ לא דטביל אי טביל מאי קמ"ל הא קמ"ל דאע"ג דמחוסר הערב השמש קמ"ל דשמשא ממילא ערבא הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא ראה שלש ראיות שוחטין עליו בשמיני אי אמרת בשלמא זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי דטביל איצטריך סד"א ראה שתי ראיות בשביעי הוא דלא מחוסר מעשה אבל ראה שלש בשמיני דמחוסר מעשה מחוסר כפרה לא קמ"ל דאע"ג דמחוסר כפרה שוחטין וזורקין עילויה אלא אי אמרת ראה שתי ראיות בשביעי דלא טביל ראה שלש בשמיני למה לי השתא יש לומר ראה שתי ראיות בשביעי דלא טביל דטמא מעליא הוא שחטינן וזרקינן עילויה ראה שלש בשמיני דטביל ליה בשביעי דקלישא טומאה לא כ"ש דשחטינן וזרקינן עילויה אלא לאו ש"מ ראה שתי ראיות בשביעי דשחטינן עילויה דטביל לא לעולם אימא לך דלא טביל ואיצטריך ס"ד אמינא בשביעי הוא דבידו לתקן אבל בשמיני דאין בידו להקריב קרבן אימא פשעי ביה כהנים קמ"ל כדרב שמעיה: והזבה שוחטין וכו': תני תנא קמיה דרב אדא בר אהבה והזבה שוחטין עליה בשביעי שלה אמר ליה זבה בשביעי מי חזיא אפילו למאן דאמר שוחטין וזורקין על טמא שרץ הנ"מ טמא שרץ דחזי לאורתא הא עד למחר דמתיא כפרה לא חזיא אימא בשמיני פשיטא מהו דתימא כיון דמחסרא כפרה לא קמ"ל כדרב שמעיה רבינא אמר נדה תנא קמיה והנדה שוחטין עליה בשביעי א"ל נדה בשביעי מי חזיא אפי' למאן דאמר שוחטין וזורקין על טמא שרץ דחזי לאורתא (ב) נדה לאורתא דשביעי הוא דטבלה עד שמיני דעבדה הערב שמש לא חזיא [ח]אלא אימא בשמיני פשיטא השתא ומה זבה דמיחסרא כפרה שוחטין וזורקין עליה בשמיני נדה דלא מיחסרא כפרה צריכה למימר דשחטינן וזרקינן עלה נדה איצטריכא ליה הא קא משמע לן בשמיני אין בשביעי לא [ט]כדתניא [י]כל חייבי טבילות טבילתן ביום נדה ויולדת טבילתן בלילה דתניא יכול תהא טובלת מבעוד יום תלמוד לומר [3]שבעת ימים תהיה בנדתה תהא בנדתה כל שבעה ויולדת איתקש לנדה: **מתני'** [כ]האונן והמפקח

ואין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. ואע"פ שבידו לטבול היום וטעמא מפרש לקמיה: **פשע.** ולא טביל: **משם.** מן העזרה: **שבשופרות.** שופר היה שם שכתוב עליו קינין (ח) ואשה שיש עליה לידה וכן כל מחוסרי כפרה מביאין מעות ונותנין לתוכו ודמי הקינין קצובין היו ואוכלים בקדש לערב וסומכין על חזקת בית דין של כהנים שאין עומדין משם עד שיכלו כל מעות אותו שופר כדי (ט)שלא יאכלו מחוסרי כפרה בקדשים: (י)**מחוסרי כפרה.** זב וזבה ומצורעת ויולדת: ופרכינן **ולרב.** דאמר שמא פשע אלמא מדאורייתא מיחזא חזי טמא שרץ לשחוט עליו ומשום דילמא פשע גזרו ביה רבנן: **והאמר רב.** בהלל גולין(כ) היו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין מטמאים אחד מהן בשרץ להכריע רוב ציבור לטומאה ואי מדאורייתא חזי היאך הוא מכריעם לטומאה דהיינו טמא שרץ דחזי למטבל: **וממאי דהכי.** דילמא מדכתיב טמא לנפש ולא כתיב טמא שרץ שמע מינה טמא מת שאינו ראוי לערב קאמר: **סבר לה כרבי יצחק דאמר.** בספרי(ל) אותן אנשים שבפסח מדבר שהיו טמאין לנפש אדם טמאי מת מצוה היו שחל שביעי כו': **מאי לאו דלא טביל.** וקשיא לרב: **הא קא משמע לן דאף על גב דמחוסר הערב שמש דשימשא ממילא ערבא.** ולא הוי כמחוסר מעשה: **הכי נמי מסתברא.** דאטבול קאי מדאצטריך למיתנא סיפא דשוחטין על מחוסר כפורים אי אמרת בשלמא רישא לא אשמעי' [אלא] טבול יום אצטריך למיתנא סיפא לאשמעי' דשוחטין על מחוסר כפורים ס"ד אמינא האי מחוסר מעשה חשיב ליה קא משמע לן דשרי ונמסרו לב"ד של כהנים כדאמרן: **אלא אי אמרת כו' יש בידו לתקן.** לטבול אבל מחוסר כפרה אין בידו לתקן אלא ביד כהן: זבה טבילתה ביום שביעי דכתיב (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר אחר מעשה תטהר כיון דסיימה לה ספירה תטהר ובתחלת היום עבדה לה ספירה אבל נדה דאורייתא שאינה סופרת נקיים אלא שבעה עם ימי ראייתה אינה טובלת עד לאחר שקיעת החמה של שביעי והערב שמש בדידה לא הוי עד למחר: **בשביעי לא.** משום דלא חזיא לאורתא משום הערב שמש: **ספיה.** יתירא דריש: **ויולדת איתקש לנדה.** דכתיב (שם יב) כימי נדת דותה תטמא: **מתני' האונן.** שמתו מוטל לפניו כדאמרי' בשחיטת קדשים בפרק טבול יום (זבחים דף ק:) איזהו אונן כל זמן שלא נקבר: והמפקח

מחוסר טבילה. ואף על גב דמחוסר כפרה נמי צריך טבילה כדתנן בפ' חומר בקודש (חגיגה דף כא.) האונן ומחוסר כפורים צריכין טבילה לקודש אינו אלא מדרבנן כדמוכח התם ועוד דההיא טבילה לא בעי הערב שמש ולא שייך התם דילמא פשע:

עד שיכלו כל המעות שבשופר. הקשה ריב"א הא אי אפשר שלא יהא מעורב בכל קן וקן ממעות שתי נשים ואפי' למאן דאמר יש ברירה כי האי גוונא לא שייך למימר דאמן ספדי שנתערבו ואי הוה אמרינן שמכל מעות שבשופר קונה קינין יחד מאדם א' הוה אתי שפיר אבל לישנא דעד שיכלו לא משמע הכי ונראה לר"י דכל אחת היתה צוררת מעותיה ונותנת בשופר: **מי לא עסקינן** שחל שביעי שלו להיות בערב הפסח. ואם תאמר ואפילו טבל נמי לא ישחטו עליו מהאי טעמא וי"ל כי יהיה טמא כתיב והאי קלישא טומאתיה:

שחל שביעי שלו. אבל ששי שלו ליכא למימר מדכתיב ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא הא למחר היו יכולים לעשות ולשחוט הן עצמן בלא שליחות מדלא כתיב ולא יכלו לאכול אי נמי דייק מביום ההוא דמיותר ואי ששי הוה ליפסוק מיניה ואם תאמר למה אמר להם לדחות לפסח שני יטבלו בו ביום וישחטו עליהם ויש לומר דשמא כן עשו ובשעה ששאלו לא טבלו עדיין ואמר להו משה אם לא תטבלו היום תדחו לפסח שני:

בשמיני פשיטא. אמתניתין דקתני זב שוחטים עליו בשמיני ליכא למיפרך פשיטא דאיכא למימר דקתני לה אגב רישא דזב שראה שתי ראיות ושומרת יום כנגד יום שוחטין עליה ולא חיישינן שמא תראה ותסתור: **האונן.** כגון שמת לו מת אחר חצות שכבר חל עליו חיוב פסח אבל קודם חצות חל עליו אנינות כדאמר במי שהיה טמא (לקמן דף צח.): שהיה

עין משפט נר מצוה

לג א מיי' פ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה יב ופ"ו מהלכות ק"פ הלכה א סמג שם:
לד ב שם הלכה ד:
לה ג שם הלכה ג:
לו ד שם הלכה ג:
לז ה מיי' פ"א מהלכות מקוואות הלכה ו ופרק ג מהלכות שביתת עשור הלכה ג ופ"ד מהל' איסורי ביאה הלכה ו סמג עשין רמג טוש"ע או"ח סימן תקנד סעיף ח וסימן תרי"ג סעיף יא וטוש"ע יו"ד סימן קצ"ז סעיף ג וסימן שפא סעיף ה [רב אלפס שבועות פ"ב דף רלב וברא"ש הלכות מקוואות סימן לו]:
לח ו מיי' פ"ו מהלכות ק"פ הלכה ט:

רבינו חננאל

ואין שוחטין וזורקין על טמא שרץ, חיישינן אף על פי שמקוה לפניו דילמא פשע ולא טבל. דייקינן מינה מדקאמר דילמא פשע, מכלל דמדאורייתא חזי ומשום דילמא פשע אמר רב אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. אלמא אמר רב מטמאין אחד מהן בשרץ ועושין הפסח בטומאה, והא טמא שרץ מדאורייתא טהור מעליא הוא. אלא לרב טמא שרץ מדאורייתא נמי לא חזי, מאי טעמא גמר לה מטמא שחל שביעי שלו להיות בערב הפסח, דאע"ג דבערב ראוי הוא, כיון דהשתא לא חזי נדחה מהאי קרא דכתיב ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ביום ההוא אינן יכולין לעשות הפסח אבל למחר יכולין לעשות ונדחו לפסח שני. כן נמי טמא שרץ. ואקשינן עליה מדתנן זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי, הנה זב בשביעי שלו כטמא שרץ הוא וקתני שוחטין עליו, מאי לאו דלא טביל וקשיא לרב. ומשני לא דטביל, והא קמ"ל דאף על גב דמחוסר ערב שמש, שמשא ממילא ערבא. דיקא נמי דקתני סיפא ראה שלש וכו'. עולא אמר שוחטין וזורקין אף על טמא שרץ. הזבה שוחטין עליה בשמיני והוא שמסרה קרבנה לב"ד מהו דתימא דילמא פשעי כהנים ולא קרבי להו, קמ"ל כדרב שמעיה דאמר חזקה אין ב"ד של כהנים עומדין משם עד שיכלו כל מעות שבשופר. רבינא אמר התנא נדה תנא קמיה שוחטין עליה בשביעי. אמר ליה רב אדא בר אהבה אפי' למאן דאמר שוחטין וזורקין על טמא שרץ משום דחזי לאורתא, אבל נדה דטבלה ליל שמיני עד דעריב עלה שמשא דיום שמיני לא חזיא. אימא נדה שוחטין עליה בשמיני שלה, והא קמ"ל דבשמיני אין בשביעי לא, כדתניא כל חייבי טבילות טבילתן ביום נדה ויולדת טבילתן בלילה. ותניא מנין לנדה שאינה טובלת ביום שביעי שלה שנאמר שבעת ימים תהיה בנדתה [ההא בנדתה] כל שבעה.

מסורת הש"ס

א) לעיל סט. פ: פא. לקמן צג. זבחים כב., ב) [נזיר סד:], ג) עירובין לג., ד) לעיל פ., ה) [לקמן צד.], ו) סוכה כה:, ז) שבת קכח. יומא ו. פח. ע"ש, ח) שקלים פ"ו מ"ה, ט) גי' יעב"ץ שיאכלו, י) [צ"ל לפני ד"ה משם], כ) לעיל פ., ל) [בהעלותך ט ו].

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל לאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחקה לכם או לדרתיכם ועשה פסח ליי:
במדבר ט י

2. ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשת הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא:
במדבר ט ו

3. ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זבה בבשרה שבעת ימים תהיה בנדתה וכל הנגע בה יטמא עד הערב:
ויקרא טו יט

הגהות הב"ח

(א) גמ' ורבנן הוא דגזרו ביה והא אמר רב: (ב) שם דחזי לאורתא אבל נדה לאורתא דשביעי:

גליון הש"ס

גמ' ואין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. עי' לקמן צג ע"ב תוס' ד"ה אלו פטורים:

מוסף רש"י

ואין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. אין שוחטין וזורקין את הפסח על יחיד טמא שרץ, ונדחה לפסח שני, ואף על גב דיכול לטבול ולאכול לערב, דאיכא מ"ד דפ"ל הכי (זבחים כב: ועי' לעיל סט: בארוכה). שמשא ממילא ערבא. וכלא מחוסר ולא כלום דמי (נזיר סד.). מטמאין אחד מהן בשרץ. ונעבדיה כולהו בטומאה (לעיל פ.). טמאי מת מצוה היו. לאו מת מצוה דווקא קאמר, דאפילו מתיהן נמי מת מצוה קרי להו, דמצוה להתעסק כהן כגון האמורים בפרשת כהנים שהכהן מטמא בו (סוכה כה:). טבילתן ביום. משהאיר המזרח ביום השביעי שלהם וטעמא מפרש בפ"ב דמגילה (כ.) מקרא דביום השביעי, מקצת שביעי ספירה (שבת קכא.). נדה ויולדת טבילתן בלילה. שאינה יכולה לטבול ביום ז' (שם) נדה דכתיב (ויקרא טו) שבעת ימים תהא בנדתה, כל שבעה, ויולדת (שם יב) כימי נדת דותה תטמא (יומא ו.).